

Oversigt over anbefalinger – Analyse af Børne- og Familieområdet

Politiske anbefalinger
Generelle anbefalinger: Anbefalinger som vedrører alle aktører på børneområdet:
En styrket inklusionsindsats
1. I forlængelse heraf anbefales det at udvikle flere mellemformer (fx skole-flex med en korterevarende familiebehandling koblet med støtte i skolen, eller co-teaching). Dette vil indebære, at der etableres et tættere samarbejde mellem skolerne og Familieafdelingen.
Anbefalinger på skoleområdet:
En styrket inklusionsindsats
1. Samtidig anbefales det, at der afsættes midler til at styrke indskolingen med ekstra normeringer mhp. at undgå de mange underretninger, der typisk kommer i 2.-3. klasse og en efterfølgende stor udgift til både specialundervisning og foranstaltninger i Familieafdelingen.
Modtagerklasser:
2. Det anbefales, at slå modtageklasserne på Rolighedsskolen og Tilsted Skole sammen til én klasse – det vil betyde en besparelse på omkring 450.000 kr. Herudover anbefales det, at kommunen fremadrettet overvejer, om flere tosprogede elever kan modtage undervisning i den almene skole. Flere kommuner har således arbejdet strategisk med at nedlægge modtagerklasser netop mhp. at sikre en nedre læring for eleverne. Dette vil dog betyde, at udgiften til modtagerklasser delvist vil overføres til undervisning i ”dansk som andetsprog”.
Skoler med mange m2:
3. På Hanstholm Skole er der aktuelt en fløj, der anvendes i begrænset omfang. Heri indgår fire klasselokaler, hvor der er bl.a. har været sprogundervisning og planer om etablering af lægepraksis. Det anbefales, at det afdækkes nærmere, om den ekstra plads kan anvendes til at bringe lokalsamfundet tættere på skolen og samtidig nedbringe skolens udgifter til forbrug.
Samlet overbygningssskolerne:
4. For at sikre den bedst mulige undervisning på overbygningen anbefales det, at kommunen overvejer at samle flere eller alle overbygningsforløb 2-4 skoler.
Sygefravær og vikarer
5. Det anbefales således, at det overvejes at lukke 1-3 skoler (eller matrikler) med færrest elever mhp. at sikre både gode læringsmiljøer og effektiv drift af skolerne. Umiddelbart vurderes det, at der hermed kan spares 3-4 mio. kr. Det skal i den forbindelse sikres, at eleverne ikke får u hensigtsmæssigt langt til skole, ligesom besparelsen vil afhænge af, hvorvidt der kræves ekstra midler til transport.
Anbefalinger på dagtilbudsområdet:
Læringsmiljøer og effektiv drift:
1. Det kan være en prioritering af fastholde daginstitutioner over hele kommunen, men PwC anbefaler, at det overvejes at lukke 1-2 af de daginstitutioner der har få børn og drives i ældre bygninger med høje udgifter til forbrug. Det anslås, at kommunen kan spare op til 800.000 pr. nedlagt institution ved at samle børnene på støtte daginstitutioner. Det skal dog tages i betragtning, at der vil være en vis risiko for, at der oprettes private daginstitutioner i stedet, hvorved gevinsten bliver noget mindre.
Inklusion
2. Det anbefales at midlerne i stedet uddeles efter de socioøkonomiske vilkår i daginstitutionernes lokalområde. Kriterierne for udmøntning bør genovervejes over tid, så der fastholdes fokus på at tilgodese dagtilbudenes aktuelle behov og samtidig kan prioriteres midler til daginstitutioner, som har flere børn i udsatte positioner.
Underretninger
3. Overgang til skolen og en god indføring er kritisk, og det anbefales derfor, at der på tværs af alle kommunens daginstitutioner og skoler fastsættes et mere ensartet serviceniveau, så alle børn oplever det samme forløb i forbindelse med deres overgang til skolen. Dette vil forventeligt kræve ekstra ressourcer for både daginstitutioner og skoler men vurderes at være en god investering for kommunen.

4. Det anbefales, at kommunen øremærker midler til etablering af læringsmiljøer på daginstitutionerne og sikrer, at udgifter til vedligehold ikke udhuler budgetterne til aktiviteter.
Anbefalinger PPR:
Forbyggende og tidlig indsats
1. Det anbefales derfor, at PPR styrkes med yderligere årsværk målrettet forebyggende indsatser i hhv. dagtilbud og skoler.

Administrative anbefalinger
Generelle anbefalinger: Anbefalinger som vedrører alle aktører på børneområdet:
En styrket inklusionsindsats
1. I lyset af udviklingen i antallet af børn og unge med diagnoser i kommunen og det stigende antal børn med særlige behov anbefales det, at kommunen opstiller mere tydelige mål for inklusionen, herunder hvad der forventes af skolerne og af de øvrige aktører (PPR, Familieafdelingen). Skolerne har tidligere udarbejdet lokale inklusionsplaner, og det er oplagt at tage disse op igen mhp. at tilrettelægge den inkluderende indsats med udgangspunkt i de helt konkrete behov i den enkelte skole.
2. Det anbefales ligeledes, at der etableres flere fremskudte løsninger, hvor kommunens gode erfaringer fra fremskudt PPR bruges til at udvikle den fremskudte indsats. Herunder at både PPR og Familieafdelingen får en mere aktiv rolle ift. både konkrete børn med adfærdsudfordringer og grupper af børn. På den måde bruges de to enheders indsigt og kompetencer tidligere i forløbene mhp. at sikre, at børn og unge i videst mulig omfang kan blive i klasserne. Det kan også handle om, at Familieafdelingen (både rådgivere og familiebehandlere) indgår i fremskudte indsatser på skolerne, eller at der etableres gruppeforløb for konkrete målgrupper.
3. Det anbefales, at der udpeges personer fra PPR, der har særligt fokus på hhv. dagtilbudsområdet og skoleområdet mhp. at opnå en tæt dialog og praksisforståelse.
4. Aktuelt underrettes der ofte af lærerne i skolen og sjældent af sundhedsplejen, dagtilbuddene og børnetandplejen. Med henblik på at sikre en tidlig indsats anbefales det, at der sættes fokus på opsporing af børn med adfærdsudfordringer tidligt, så der kan sættes ind så tidligt som muligt mhp. at give disse børn de bedste muligheder. Dette kan både fremmes ved større opmærksomhed blandt aktørerne men også ved at anvende opsporingsredskaber som fx ADBB i sundhedsplejen, TOPI eller lign.
5. I forlængelse heraf anbefales det, at det overvejes, om der i højere grad kan ske en forberedelse af børnene i dagtilbuddene inden overgangen til indskolingen –ikke mindst de mindre drenge har ofte udfordringer netop i overgangen til skolen. Også selve overgangen kan med fordel styrkes og ensrettes på tværs af dagtilbud og skoler i kommunen.
Anbefalinger på skoleområdet:
En styrket inklusionsindsats
1. Som vist i analysen er der i dag en meget varierende indsats ift. specialundervisning under 9 timer på skolerne. Det skal nævnes, at grundlaget i denne del af analysen i vidt omfang er baseret på skolernes estimater, men det er dog første gang, der skabes et overblik over indsatsen, der er klart den største specialundervisningsindsats i kommunen mål i antallet af elever. Det anbefales derfor dels at denne måling følges op af en validering og løbende opfølgninger, og dels at skolerne får en mere ensartet praksis ift. denne indsats og trækker på erfaringerne på tværs af skoler.
2. Det anbefales, at kommunen ligeledes overvejer at gennemføre samlet kompetenceudvikling i klasserumsledelse eller andre tilgange, der kan styrke den enkelte lærers kompetencer ift. at rumme elever med særlige behov i klassen. Det skal her understreges, at forholdsvis mange elever segregeres fra skolerne –på nogle skoler op til 10 pct. –det betyder store omkostninger til specialafdelinger (mellem 153.305 -322.000 kr. pr. elev pr. år). Der kan således forventeligt både skabes bedre lokale løsninger og spares penge ved at beholde flere elever i skolerne.
Kompetancedækning
3. Det anbefales derfor, at kommunen fremadrettet styrker kompetencedækningen, særligt på de skoler hvor den aktuelt er forholdsvis lav.

Fravær, trivsel, karakter og løfteevne:
4. Det anbefales derfor, at disse indikatorer i højere grad anvendes som grundlag for læring og udvikling indenfor og på tværs af skolerne mhp. at lære af de bedste erfaringer i udviklingen af praksis på skolerne.
Lærernes undervisningstimal:
5. Det anbefales, at det overvejes at forskellene i timetallet belyses yderligere mhp. at sikre, at forskellen ikke beror på variationer i registreringspraksis. Herudover anbefaler det, at det undersøges, om det er muligt at øge timetallet på de skoler, hvor lærerne i dag har forholdsvis lave timetal.
Sygefravær og vikarer
6. Der anbefales, at der skabes gennemsigtighed i anvendelsen af vikarer, og af de forskellige tilgange til anvendelse af vikarer belyses ift. Konsekvenser for undervisning, timetal og udgifter.
7. Det anbefales, at der lokalt på skolerne arbejdes målrettet mod at nedbringe sygefravær – særligt på de skoler, hvor sygefraværet ligger relativt højt.
Anbefalinger på dagtilbudsområdet:
Læringsmiljøer og effektiv drift:
1. Det anbefales endvidere, at det undersøges, om der i de daginstitutioner, der har store udsving i timetal eller meget lavt timetal, er potentiale for at optimere vagtplanlægningen.
Inklusion
2. Det anbefales derfor, at daginstitutionerne får en mere tydelig og aktiv rolle i den samlede inklusionsindsats mhp. at understøtte en tidlig indsats for børn med særlige behov og at færre børn får brug for en mere indgribende specialundervisning og foranstaltninger, når de kommer i skole.
Underretninger
3. Det anbefales ligeledes, at der er en skærpet opmærksomhed på underretninger i daginstitutioner mhp. at sikre at indsatser sættes i værk så tidligt som muligt, når børn viser tegn på udsathed.
4. Det anbefales, at kommunen overvejer om andelen af uddannede pædagoger kan blive mere ensartet på tværs af daginstitutionerne.
5. Det anbefales, at der lokalt på daginstitutionerne arbejdes målrettet mod at nedbringe sygefraværet – særligt på de daginstitutioner, hvor sygefraværet ligger relativt højt.
Anbefalinger PPR:
Forbyggende og tidlig indsats
1. Det anbefales ligeledes, at PPR fortsat er forankret på Dagtilbudsområdet.
2. Det anbefales i forlængelse heraf, at PPR og de øvrige aktører arbejder med en samlet indsatsstrappe, overvejer at supplere de aktuelle tilbud med flere lette indsatser og ”mellemløser” –fx skolefleks eller co-teaching.
3. Det anbefales, at PPR’s rolle og ansvar i den samlede inklusionsindsats tydeliggøres –på linje med de øvrige aktører.
4. Det anbefales at samarbejdet styrkes på tværs af PPR og Familieafdelingen, herunder at roller og opgaver tydeliggøres i forhold til indsatsen for sårbare børn og unge, og at samarbejdsfladerne genovervejes mhp. at sikre en optimal anvendelse af kompetencerne i begge enheder.
5. Det anbefales, at PPR får en mere aktiv rolle ift. at understøtte pædagoger og lærere direkte ift. enkelte børn eller grupper af børn. Her vil det forventeligt være en fordel, hvis der etableres et endnu stærkere samarbejde med skoler og daginstitutioner, så medarbejderne –eller nogle medarbejdere –i PPR har særskilt fokus på og samarbejde med henholdsvis skoler og daginstitutioner. Thisted arbejder aktuelt med fremskudt PPR og det er yderst relevant at de gode erfaringer herfra implementeres i den normale drift.
6. Det anbefales, at arbejdet med læringscirklen bredes yderligere ud
7. Det anbefales at erfaringerne med åben rådgivning i daginstitutioner udbredes til skolerne.
8. Det anbefales, at der i dialog med Familieafdelingen overvejes gruppetilbud målrettet specifikke målgrupper af børn eller forældre (fx angst, ADHD, autisme), forankret på skolerne. Der er allerede i dag gode erfaringer med denne type tilbud fx i Familieklasserne i Hanstholm.